



KUSTMILJÖNS FRAMTID

Erfarenheter från forskningsprogrammet
SUCOZOMA

Anders Carlberg
Karl Bruckmeier
Ragnar Elmgren
Bengt Frizell
Cathy Hill
Erik Neuman
Harald Sterner, red

SUCOZOMA
Sustainable Coastal Zone Management
Bärkraftig förvaltning av kustresurser

175

Västra Götalands län

Kusten och skärgården från Idefjorden till Tistlarna

150

På pärmens baksidflik finner du skärgården i Stockholms län i samma kartskala. Om du jämför kartbilderna ser du att kust- och skärgårdsområdena är lika långsträckta men att skärgården i Stockholms län är ungefär dubbelt så bred som den i Västra Götalands län.

125

100

På grund av den topografiska strukturen från Göteborg och norr-över med omväxlande dalar, fjordar och bergsryggar i sydvästlig riktning har det varit svårt att ta sig fram på land och folket och näringarna har till sen tid måst använda transport över havet.

75

Skagerrak

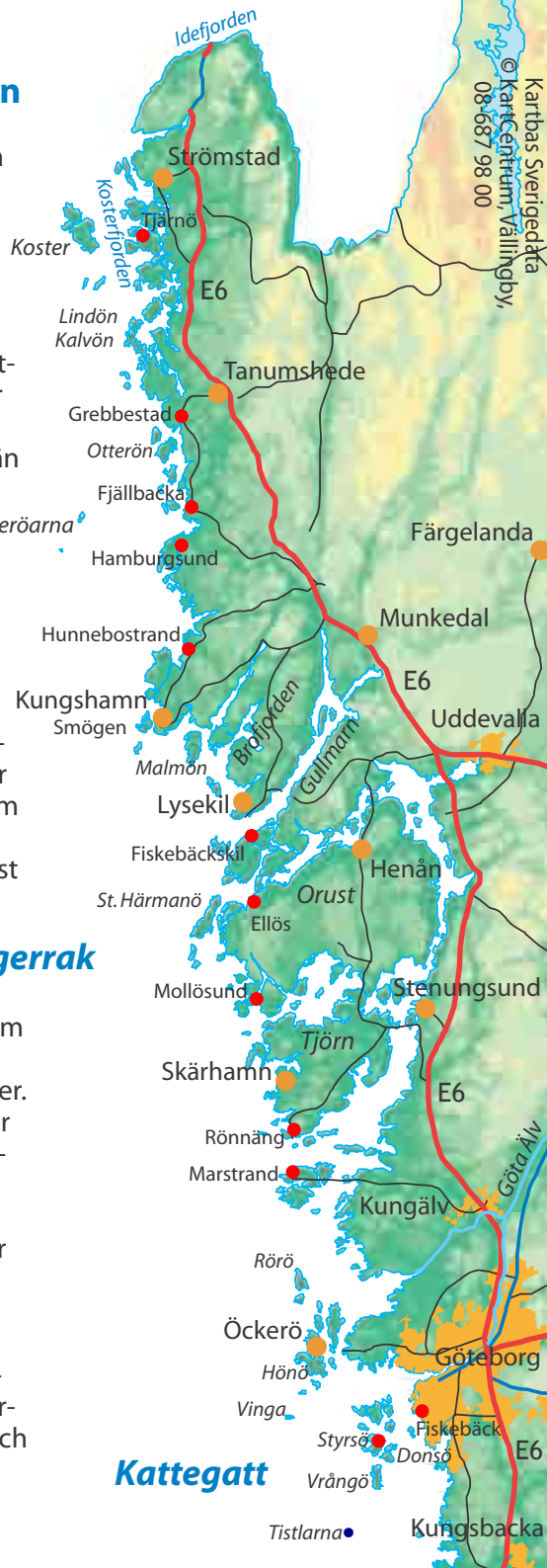
50

Tätorterna ligger därför som stödpunkter i ett pärlband nära havet och dess resurser. Klimatet utsätter kusten för hård vind och stora vattenståndsväxlingar.

25

Stockholms skärgård utgör en kontrast till Göteborgs och Bohusläns på många sätt i topografi, klimat, vegetati,on, mark- och vattenanvändning, men i ytter-skärgården är kargheten och utsattheten densamma.

0 km



Kartbas Sverigedata
© KartCentrum Vällingby,
08-687 98 00

● Den svarta punkten norr om Lysekils tätort markerar det område i Saltö fjord där musselodlingar sätts ut för att kompensera kväverening i Lysekils reningsverk.
Odlingsområdena täcker en yta som motsvarar ca 30 fotbollsplaner.

Fiskeritekniskt Centrum (FTC),
ligger på Resö

Fiskeriverket
Havsfiskelaboratoriet
ligger i Lysekil

Kristinebergs marina
forskningsstation
ligger i Fiskebäckskil

● De blå punkterna utmed kusten från Strömstad till Varberg visar ett antal områden där Sucozomaforskare tillsammans med krabbfiskare i projektet Västkrabban undersökt krabbeståndens täthet och krabbornas vandringar, ett arbete som fortsätter framöver. Träslövs-läge är centrum för verksamheten.
Krabbfiskarna drar nytta av projektresultaten, t.ex. granskas krabbornas kvalitet med en genomlysningsapparat, så att krabbor med litet köttinnehåll kan släppas tillbaka i havet.

Gräns för kustvattenområdet enligt EU:s ramdirektiv för vatten. Gränsen ligger en sjömil, 1 852 m, utanför baslinjen.



Redaktion: Anders Carlberg, Karl Bruckmeier,
Ragnar Elmgren, Erik Neuman,
Harald Sterner, redaktör

© Författarna

Grafisk form,
omslag och
ej namngivna
fotografier/
illustrationer:

Layout: Harald Sterner
Lena Brodin,
Ideella Föreningen Västerhavet,
Harald Sterner

Typsnitt: Garamond och Myriad
Papper: Omslag, Invercote creato matt 260 g
Inlaga, Porfsilk 130 g

Tryck: Göteborgs Länstryckeri AB,
Göteborg 2005
www.lanstryckeriet.se

Upplaga: 2000

Distribution: Länsstyrelsen i Stockholms län
Rapport 2005:09
ISBN: 91-7281-172-2
www.ab.lst.se

Länsstyrelsen Västra Götalands län
Rapport 2005:10
ISSN: 1403-168X
www.o.lst.se

Program-
webbplats: www.mistra.org

Författarna

Författarna ansvarar för innehållet i rapporten med fördelat huvudansvar för kapitlen.

Anders Carlberg, programchef 1 juli 1998 - 30 april 2004, ombudsman, Sveriges Fiskares Riksförbund, Göteborg, Huvudansvar för Kap. Programmet

Karl Bruckmeier, bitr. programledare, forskare, Avdelningen för humanekologi, Göteborgs universitet. Huvudansvar för Kap. Förvaltning av kustområdenas resurser

Ragnar Elmgren, bitr. programledare, professor i brackvattensekologi, Institutionen för systemekologi, Stockholms universitet. Huvudansvar för Kap. Förvaltning av vattenkvalitet

Bengt Frizell, rådgivare, naturvårdsintendent med inriktning på hållbar utveckling av kustens resurser, Länsstyrelsen Västra Götalands län. Kap. Utmaningar.

Cathy Hill, rådgivare, Fil. Dr. i zoologi, chef för Miljöinformationsenheten, Miljö- och planeringsavdelningen, Länsstyrelsen i Stockholms län. Kap. Utmaningar.

Erik Neuman, bitr. programledare, fiskeribiolog, egen företagare, Skärgårdsutveckling AB, Öregrund. Huvudansvar för Kap. Fiske och fiskeförvaltning

Harald Sterner, programchef 1 maj 2004 - 31 december 2004, arkitekt SAR/MSA, egen företagare, Harald Sterner Arkitektur, Planering, Projektledning, Information, Västra Frölunda. Huvudansvar för Kap. Utmaningar och Programfakta.

Deltagande

universitet, högskolor, institut, verk, m.fl.

Dalarnas forskningsråd

Fiskeritekniskt Centrum (FTC), Resö

Fiskeriverket

Havsfiskelaboratoriet, Lysekil

Kustlaboratoriet, Öregrund

Göteborgs universitet

Avdelningen för humanekologi

Avdelningen för teknik och vetenskapsstudier

Inst. för klinisk bakteriologi, Sahlgrenska

universitetssjukhuset

Inst. för marin ekologi, Tjärnö marinbiologiska

laboratorium

Juridiska institutionen

Marin botanik, Kristinebergs marina forskningsstation

Nationalekonomiska institutionen

Zoologiska inst., Tjärnö marinbiologiska

laboratorium

Institutet för miljö rätt (IMIR), Uppsala

Helsingfors universitet

Högskolan på Gotland

Kungl. Vetenskapsakademien, Stockholm

Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi,

Kristinebergs marina forskningsstation,

Linköpings universitet

Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala

Inst. för ekonomi

Handelns utredningsinstitut, Stockholm

Stockholms universitet

Botaniska institutionen

Inst. för systemekologi

Enheten för populationsgenetik

Fysikalisk och oorganisk kemi

Södertörns högskola, Huddinge

Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Helsingfors

Åbo Akademi

Århus Universitet

Övriga

myndigheter, organisationer och aktörer som på olika sätt bidragit med insatser i Sucozoma-programmet, listan är inte fullständig.

Miljödepartementet

Naturvårdsverket

Länsstyrelsen i Gotlands län

Länsstyrelsen i Hallands län

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Region Halland, Näringsliv - MatHalland

Region Skåne

Västra Götalandsregionen

EU:s strukturfonder

Färjelanda kommun, Kungälv kommun

Munkedals kommun, Lysekils kommun

Orust kommun, Sotenäs kommun

Strömstads kommun, Tanums kommun

Uddevalla kommun, Värmdö kommun

Kommunalförbundet BOSAM

Svealands kustvattenvårdsförbund

Fiskevårdsområdesföreningar i

Östhammars skärgård

Hallands skaldjursutveckling Ek. förening

Håll Sverige Rent/Svenska Båtunionen

Institutet för rättsvetenskap

Ideella Föreningen Västerhavet

Projektet Västkustkrabban

Skärgårdarnas Riksförbund

Sportfiskarna

Svenska Västkustfiskarnas Centralorganisation

Svenska Ostkustfiskarnas Centralförbund

Sveriges Fiskares Riksförbund

Sveriges Fiskevattenägareförbund

VASTRA

WWF



I Stockholms län och Uppsala län tillämpar länsstyrelser och kommuner Sucozomarekommendationer vid skydd och skötsel av lek- och uppväxtområden för sötvattenfiskar.

Ålands hav

Gräns för kustvattenområdet enligt EU:s ramdirektiv för vatten. Gränsen ligger en sjömil, 1 852 m, utanför baslinjen.

I Värmdö kommun har Sucozomas arbete lett till en bedömning av skyddade grunda havsvikars naturvärden, som underlag för den kommunala planeringen.

De gröna punkterna visar läget av viktiga rekryteringsområden med 17 skyddade vikar i Stockholms län där Sucozoma bidragit med underlag till Länsstyrelsen beslut om fiskeförbud under fiskens lektid.

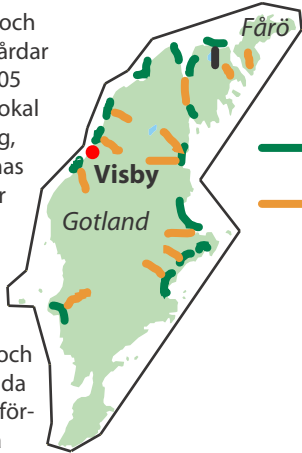
○ fiske med push-up-fälla



Östersjön

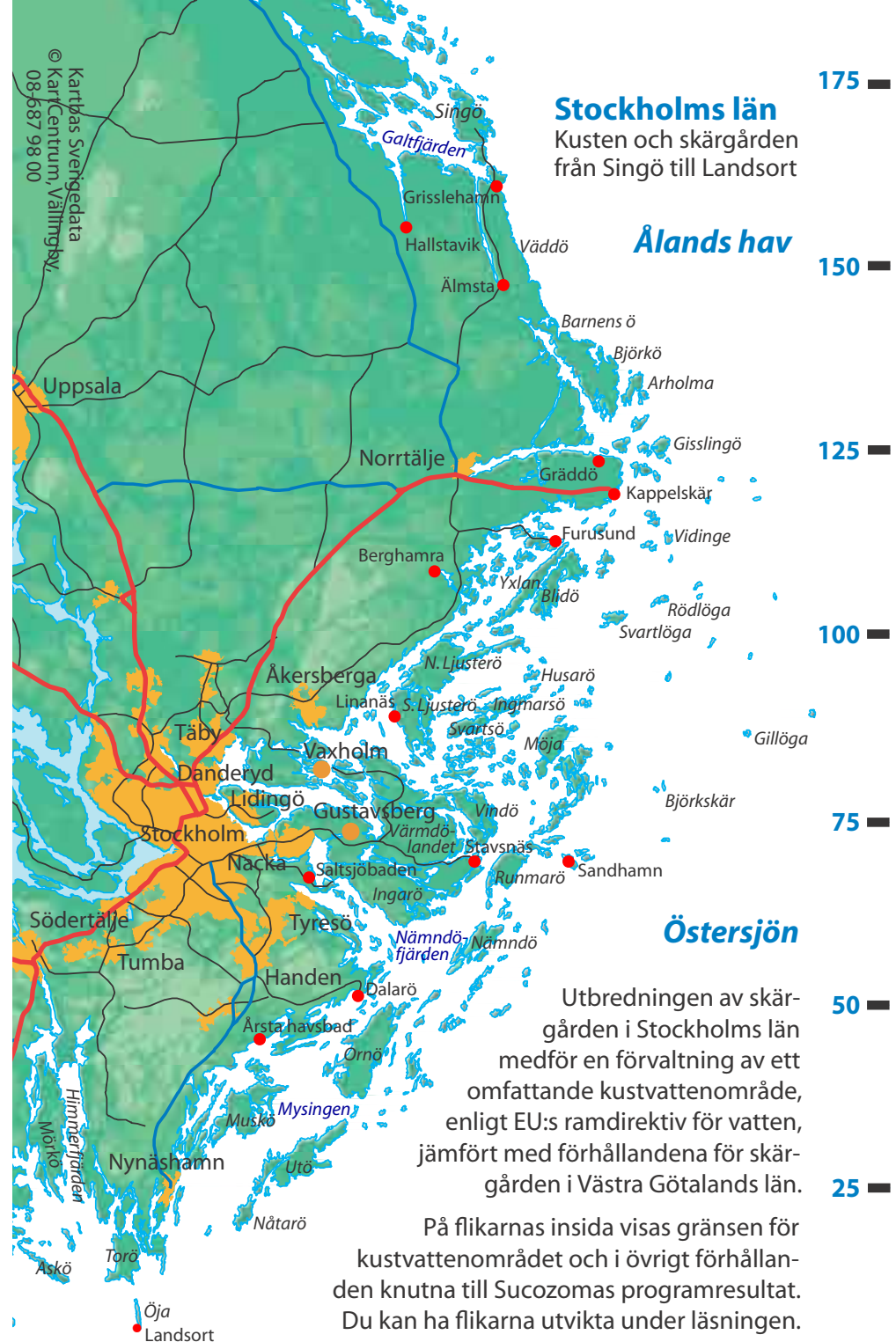
I Östergötlands och Smålands skärgårdar startar våren 2005 ett försök med lokal fiskeriförvaltning, i vilket Sucozomas resultat kommer att tillämpas.

I Kalmarsund och på Ölands östsida pågår ett flertal försök att restaurera rekryteringsområden för sötvattenfiskar. Länsstyrelsen leder arbetet som i stor utsträckning baseras på Sucozomas forskning.



- Skyddszon med fiskeförbud 1/10 - 31/12
- Restaurerade områden

År 2004 hade Gotland 22 fredningsområden för havsöring. Av dessa är 12 helt nya och vårdas enligt Sucozomas rekommendationer som också lett till att alla äldre fredningsområden utökats. Ytterligare 10 vattendrag kommer att fredas under 2005.



Kartbas Sverigedata
© KartCentrum, Vällingby,
08-687 98 00

Stockholms län
Kusten och skärgården
från Singö till Landsort

Ålands hav

Östersjön

Utbredningen av skärgården i Stockholms län medför en förvaltning av ett omfattande kustvattenområde, enligt EU:s ramdirektiv för vatten, jämfört med förhållandena för skärgården i Västra Götalands län.

På flikarnas insida visas gränsen för kustvattenområdet och i övrigt förhållanden knutna till Sucozomas programresultat. Du kan ha flikarna utvikta under läsningen.



Öja
Landsort

KUSTMILJÖNS FRAMTID

berättar om

- hur vi skrämmer sälar och fångar lax i redskap som inte sälar kan ta sig in i, fångar skaldjur och förvaltar kustfisken med hjälp av DNA analys och lokal hus-hållning
- hur musselodling renar övergödda vatten och återför näring till oss i mussel-soppa, foder till hönsen och gödning till jordbruket
- hur alblomningar kan minskas genom att kväve tas bort i reningsverken
- hur vi kan delta i förvaltningen och planeringen av kustens resurser och för-bättra vattenmiljön för fisken och badet
- hur vi kan förvalta kustresurserna på ett hållbart sätt så att våra barn och barnbarn också får nytta och glädje av dem

KUSTMILJÖNS FRAMTID

är en del i rapporteringen av erfarenheter och resultat från det tvärvetenskapliga forskningsprogrammet SUCOZOMA, Sustainable Coastal Zone Management, bärkraftig förvaltning av kustresurser. Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, MISTRA, har finansierat programmet.

MISTRA BYGGER BROAR

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra, stödjer forskning av strategisk betydelse för en god livsmiljö och hållbar utveckling.

Mistra investerar i forskargrupper som i samverkan med användare bidrar till att lösa viktiga miljöproblem.

Mistras program följer inte disciplin-gränser, och forskningsresultaten ska komma till praktisk användning inom företag, förvaltningar och frivilligorganisationer.

Mistra har de senare åren finansierat ett tjugotal stora program, som vart och ett pågår mellan sex och åtta år. Alla programmen strävar efter att bygga broar, både mellan olika discipliner och mellan forskning och användarna.

Strategin är att kapitalet ska göra nytta tre gånger genom

- starka forskarmiljöer som skapar användarvärde
- egen kapitalförvaltning för hållbar utveckling
- aktiv kommunikation för att göra resultaten kända.

www.mistra.org

SUCOZOMA
Sustainable Coastal Zone Management
Bärkraftig förvaltning av kustresurser

